

INFORMACJE

Zarządu Głównego PTTK

Nr. 4.

WARSZAWA, kwiecień, 1987r.

DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO

Z PRAC PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

Posiedzenie Prezydium ZG PTTK w dniu 10 kwietnia b.r. w większości poświęcono problemom ekonomicznym. Poniżej publikujemy postanowienie w sprawie podstawowych założeń polityki ekonomicznej podjęte podczas tego posiedzenia.

Postanowienie nr 34/87
Prezydium ZG PTTK z 1987-04-10 w sprawie podstawowych założeń polityki ekonomicznej PTTK

Po przeanalizowaniu stanu gospodarki ekonomiczno-finansowej PTTK - Prezydium ZG PTTK postanawia przyjąć poniższe założenia jako wytyczne polityki ekonomiczno-finansowej Towarzystwa do końca XI kadencji oraz perspektywnie na lata następne.

I. W zakresie ogólnym

1. Uznać, że naczelną zasadą polityki ekonomiczno-finansowej PTTK w najbliższych latach będzie poszukiwanie środków poprzez zwiększenie efektywności i obniżkę kosztów.
2. Zarządzić przeprowadzenie we wszystkich jednostkach PTTK w II i III kwartale b.r. atestacji stanowisk prowadzonej komisyjnie przez jednostki nadrzędne przy udziale jednostek zainteresowanych. W ZG PTTK komisję d/s atestacji powołuje Prezydium ZG PTTK. Wnioski z przeprowadzonej atestacji wprowadzić do dnia 15 października 1987 r. i w listopadzie 1987 r. złożyć Prezydium sprawozdanie.
Również w II kwartale b.r. uporządkować zasady płacowe w PTTK, zarówno w działalności gospodarczej jak i programowo-organizacyjnej.
3. Włączyć PTTK do tworzenia spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.
4. W działalności finansowo-kredytowej wprowadzić zakaz korzystania z pożyczek /zewnętrznych i wewnętrznych/ przez jednostki, których zadłużenie przekracza wartość pięcioletniego odpisu na fundusz rozwoju. Odstępstwo od tej zasady może podjąć Prezydium ZG PTTK wyłącznie na wniosek Zespołu Ekonomicznego.

II. W zakresie działalności przedsiębiorstw

1. Utrzymać i wspierać mechanizmy wynikające z reformy gospodarczej, a przede wszystkim nie dopuszczać do "ręcznego" indywidualnego sterowania ekonomicznego zakładami, opierając mechanizmy

sterowania jedynie o branżowe zróżnicowanie grup zakładów.

2. Zapewnić kontrolę bieżącej działalności przedsiębiorstw, zgodnie z zasadami Uchwały nr 94/82 Prezydium ZG PTTK, w celu zabezpieczenia interesów organu założycielskiego.
Wprowadzić zasadę oceniania przedsiębiorstw i ich dyrektorów raz na 2 lata od uzależnić awanse i przeszeregowania finansowe oraz przedłużenie umowy o pracę z dyrektorem przedsiębiorstwa na następne 2 lata od wyników tej oceny.
  3. Na podstawie analizy ekonomicznej poddać system wpłat weryfikacji do 31 maja b.r.
Zasady wewnętrznego opodatkowania przedsiębiorstw PTTK oraz system preferowania produkcji profilowej generalnie okazał się słuszny /w okresie korzystania przez Towarzystwo ze zwolnień podatkowych/ i przyniósł konkretne rezultaty.
Jednostkowe wyjątki należy skorygować poprzez wydanie zarządzenia Sekretarza Generalnego w sprawie zasad i trybu atestowania wyrobów wytwarzanych w jednostkach PTTK. Do projektu zarządzenia wnieść ewentualnie poprawkę przenoszącą kompetencje upoważniania do zwolnień na Sekretarza Generalnego, natomiast komisjom oceniającym pozostawić prawo wnioskowania.
  4. Ponieważ powyższy system zabezpieczający będzie przedsiębiorstwa silne, wytwarzające produkcję rentowną, dlatego należy dokonać oceny i podejmować decyzje o likwidacji jednostek słabych lub nie rokujących, bez oczekiwania na upadłość i straty.
  5. Dokonać realnej oceny możliwości utrzymania przez PTTK niektórych nieruchomości, a w przypadku znacznych wątpliwości podjąć decyzję o ich zbyciu lub przekazaniu dla zapobieżenia dalszym stratom.
  6. Opracować i wprowadzić, zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne systemy zachęt do skracania terminów realizacji i oddawania zadań inwestycyjnych lub remontowych do eksploatacji. W tym celu wprowadzić uproszczenia dokumentacyjne i wykonawcze, dopuszczone przez przepisy i odpowiadające specyfice PTTK /zespoły, umowy o dzieło i t.p./.
  7. W przypadku powstawania planów budowy nowych obiektów oraz poważniejszych zadań remontowo-modernizacyjnych - wprowadzić zasadę uzyskiwania zgody organu założycielskiego na zlecenie dokumentacji, łącznie z akceptacją koncepcji.
- #### III. W zakresie gospodarki oddziałów
1. Opracować nowy jednolity system finansowy oddziałów.
  2. Opracować wzorcowy regulamin wpłat na cele statutowe oddziału
  3. Znowelizować Fundusz Pomocy Oddziałom i Innym Jednostkom Terenowym.

FW BIEŻĄCYM NUMERZE M. IN. :

WYŁĄCZENIE SCHRONIK GÓRSKICH DLA TURYSTÓW INDYWIDUALNYCH
WYNIKI PRZEDSIĘBIORSTW PTTK OSIĄGNIĘTE W 1987 ROKU
WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH ZAGRANICZNYCH BTZ PTTK
WAKACJE Z PTTK DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

str. 2
str. 4
str. 5
str. 7

IV. W zakresie polityki finansowej i budżetowej

A. Ponieważ aktualnie:

1. Istnieje szybsze tempo wzrostu wydatków administracyjno-organizacyjnych od wzrostu wpływów budżetowych,
2. Nie istnieje pełna możliwość osiągnięcia stanu finansowania w sferze programowej,
3. Powstały zagrożenia wiarygodności finansowej ZG PTTK

B. Należy:

1. Uznać wieloźródłowość finansowania tych samych przedsięwzięć za nieracjonalne.

V. Działania zawarte w powyższym postanowieniu zostaną wprowadzone w życie zarządzeniami Sekretarza Generalnego lub opracowane szczegółowo przez Sekretarza Generalnego i Skarbnika ZG PTTK w terminie do dnia 15 czerwca 1987 r.

Prezydium ZG PTTK

Uwzględniając wniosek Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK o szersze udostępnienie schronisk górskich turystom indywidualnym, Prezydium ZG PTTK w dniu 10 kwietnia b.r. podjęło postanowienie o wprowadzeniu w 1987 i 1988 roku eksperymentalnych zasad funkcjonowania niektórych schronisk górskich. Zgodnie z tym postanowieniem wymienione niżej schroniska w okresie od 1 czerwca do 30 września 1987 i 1988 roku pozostają do wyłącznej dyspozycji turystów indywidualnych.

1. Schr. Czartak
2. Schr. Zyguntówka
3. Schr. na Markowych Szczawinach
4. Schr. na Jaworzynie Krynickiej
5. Bac. pod Małą Rawką

W pozostałym okresie obiekty te mogą przyjmować zorganizowane grupy PTTK-owskie pod warunkiem pozostawienia rezerwy dla niezapowiedzianych turystów indywidualnych, zgodnie z postanowieniem Uchwały nr 100/82 Prezydium ZG PTTK z 1982-10-10.

Zbliża się II Kongres Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze uczestniczy w działalności PRON szczególnie w sferze ochrony środowiska i zdrowia człowieka oraz ochrony naszego dziedzictwa kulturowego. PTTK jest - co ma istotne znaczenie dla PRON - silnym ogniwem aktywności społecznej w podstawowej dla nas dziedzinie turystyki i krajoznawstwa. Ogniwa PTTK brały też aktywny udział w kampaniach wyborczych do Sejmu i Rad Narodowych.

Udziałem dorobku w PRON między I a II Kongresem PRON były w szczególności:

- przedsięwzięcia programowo-organizacyjne związane z opracowaniem i wdrożeniem koncepcji "Zielonych Płuc Polski",
- praca umacniająca społeczny ruch naszego dziedzictwa narodowego i ogólnopolska sesja opiekunów zabytków w Zamościu.

W pracach wielu ogniw terenowych PRON uczestniczy wielu aktywnych naszych działaczy.

W związku ze zbliżającym się II Kongresem Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego, Zarząd Główny PTTK postanawia:

- zgłosić do Rady Krajowej PRON na Kongresie wnioski i uwagi do ogłoszonych przez Radę Krajową PRON dokumentów, a w szczególności w stosunku do projektu "Stanowiska II Kongresu PRON wobec problemów rozwoju Polski". Zobowiązuje Prezydium ZG PTTK do zgłoszenia tych uwag w oparciu o uchwały Zjazdu PTTK oraz uchwały plenarne ZG PTTK,
- zaaprobować stanowisko Prezydium ZG PTTK, aby delegatem PTTK na II Kongres PRON był kol. Andrzej Gordon - Prezes ZG PTTK.

Zarząd Główny PTTK

O TYM WARTO WIEDZIEĆ

Rozstrzygnięto konkurs na najlepszy obiekt turystyczny PTTK w 1986 r. Oto lista laureatów:

- Grupa I - obiekty turystyki kwalifikowanej całoroczne
- I - schronisko na Magurze Małastowskiej
  - II - schronisko Komańcza
  - III - schronisko Przehyba
- Grupa II - obiekty turystyki kwalifikowanej sezonowe
- I - Stacja Wodna w Drawnie
  - II - Ośrodek Campingowy w Rieckach
  - III - Stacja Wodna w Różanie
- Grupa III - pozostałe obiekty
- I - Dom Turysty w Sanoku
  - II - Dom Wycieczkowy w Nowym Sączu
  - III - Dom Turysty w Sopcio

Ponadto przyznano wyróżnienia:

- Grupa I - schronisko na Hali Kondratowej
- schronisko pod Mufionem
  - schronisko Samotnia
- Grupa II - OTW Szczecin Dąbie
- Grupa III - DW Stargard Szczeciński
- DW Lidzbark Warmiński
  - DT Szczyrk
  - DW "Rzymianka" w Krynicy
  - DW Szczawno
  - DW Wisza

Obiektom - laureatom przekazujemy serdeczne gratulacje i życzymy sukcesów w dalszej pracy!

ZYCIE GOSPODARCZE

I N F O R M A C J A

o wyrobach Zakładów Produkcyjnych PTTK "Foto-Pam"

Przedstawiamy aktualny wykaz wyrobów produkowanych przez Zakłady Produkcyjne PTTK "Foto-Pam".

ZP "Foto-Pam", ul. Słowackiego 29, 16-300 AUGUSTÓW,
tel. 28-40, 28-48

-----
sprzęt szkutniczy: łodzie żaglowe, łodzie wiosłowe, łodzie wędkarskie, rowery wodne, deski z żaglem, kajaki, osprzęt szkutniczy oraz meble biurowe, ramy do obrazów, kryte bagażniki samochodowe.

ZP "Foto-Pam", ul. Siemianowicka 4a, 41-902 BYTOM,
tel. 81-40-21 do 03

-----
ekwipunek turystyczny: szafki namiotowe, wkłady do łodówek turystycznych, bielizna, pościelowa oraz wyroby pamiątkarskie: plakietki i znaczki okolicznościowe, puchary niklowane, kufle ceramiczne, czapki z napisami okolicznościowymi.

ZP "Foto-Pam", ul. H. Sawickiej 37, 38-200 JASŁO,
tel. 30-22, 30-23, 42-52

-----
pocztówki krajoznawcze czarno-białe i kolorowe, pocztówki okolicznościowe, zakładki do książek, foldery turystyczne, karnety, albumiki o tematyce krajoznawczej, drobna galanteria skórzana, skóropodobne obuwie sportowe.

ZP "Foto-Pam", ul. Estery 6, 31-056 KRAKÓW,
tel. 66-38-38

-----
znaczki i odznaki okolicznościowe emaliowane, kasety i talerze drewniane inkrustowane, wypalane i malowane, portfele, portmonetki, pojemniki na fajki, fajki sądeckie, papierosnice skórzane, skrzydełki ludowe, kufierki, piórniki, szachy, proporzyczki, chlebaki.

ZP "Foto-Pam", ul. Koszalińska 3, 77-200 MIASTKO,
tel. 20-72 do 74, tlx 053335

-----
sprzęt szkutniczy i turystyczny: łodzie wędkarskie, wiosłowe, ratunkowe, kajaki, wiosła kajakowe, torby turystyczne, kamizelki turystyczne oraz wyroby z poroża: świeczniki, kinkiety, kasety, breloki, termometry, wyroby z wikliny - koszyki i tace, proporzyczki i plakietki.

ZP "Foto-Pam", ul. Winogrody 118, 61-626 POZNAŃ,
tel. 20-30-08

ekwipunek turystyczny: mapniki, plecaki, chlebaki, torby, sakwy rowerowe, dresy, pokrowce na narty, worki żeglarskie oraz wyroby pamiątkarskie: serwetki lniane, laminowane o wzorach regionalnych, breloki ze skóry i skóropodobne.

ZP "Foto-Pam", Al. Niepodległości 799a, 81-701 SOPÓT,
tel. 51-72-31

odzież turystyczna i pościel, wyroby ze srebra, drewna i metalu.

ZP "Foto-Pam", ul. Bukowiecka 39, 03-893 WARSZAWA,
tel. 18-10-02, 18-10-12, 18-10-34

sprzęt turystyczny: torby turystyczne naramienne, torby podróżne na kółkach, torby gospodarcze, plecaki, chlebaki, szaszetki namiotowe, peleryny kolarskie, getry kolarskie, rękawice narciarskie, latarki turystyczne, materace turystyczne oraz wyroby szkolne: długopisy, pisaki, mazaki, temperówki, przezrocza szkolne i krajoznawcze, breloki, proporczyki, kalendarze.

ZP "Foto-Pam", Rynek - Ratusz 10, 50-950 WROCŁAW,
tel. 338-97

sprzęt turystyczny: chlebaki, plecaki, rękawice, wyroby pamiątkarskie: kasety, skrzynie ludowe, kalendarze, wyroby ze skóry: portfele, portmonecki, futerały.

ZP "Foto-Pam", ul. Staszica 31, 22-400 ZAMOŚĆ,
tel. 58-79

ekwipunek turystyczny: namioty, śpiwory, kołdry, wyroby pamiątkarskie, galanteria drzewna, bielezna pościelowa.

I N F O R M A C J A

o działalności inwestycyjno-remontowej PTTK

W 1986 roku działalność inwestycyjno-remontowa PTTK koncentrowała się, zgodnie z wytycznymi Prezydium ZG PTTK i Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki, na:

- kończeniu zadań inwestycyjno-remontowych stanowiących kontynuację z lat poprzednich,
- modernizacji, rozbudowie i remontach kapitalnych istniejącej bazy turystycznej,
- realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska dotyczących w szczególności porządkowania gospodarki wodno-ściekowej,
- realizacji innych drobnych zadań komplementarnych w czynnych obiektach.

Źródłami finansowania inwestycji i modernizacji bazy turystycznej, a także remontów kapitalnych były środki Centralnego Funduszu Turystyki i Wypoczynku /GKKFiT/ oraz Funduszu Rozwoju i Pomocy Gospodarczej /ZG PTTK/, natomiast remonty średnie, bieżące i konserwacje bazy turystycznej, a także zakupy inwestycyjne były realizowane w ramach środków własnych jednostek terenowych. Ogółem w 1986 roku uruchomiono kwotę 1.621.586 tys. zł /w roku 1985 - 1.474.230 tys. zł/, w tym: środki CFTiW - 885.093 tys. zł /dotacje i pożyczki oraz saldo z 1985 r. w wys. 279.081 tys. zł/, środki FRiPG - 190.087 tys. zł /pożyczki/ oraz środki własne jednostek - 546.406 tys. zł.

Kierunki inwestowania ze środków CFTiW w 1986 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Rodzaj	Środki w tys. zł
Inwestycje i modernizacje	682.528
Remonty	106.567
Ochrona środowiska	77.557
Inne	18.441
O g ó ł e m	885.093

Ze szczegółowych rozliczeń poszczególnych jednostek inwestorskich Towarzystwa wynika, że w skali globalnej wielkość zobowiązań finansowych z tytułu prowadzonej działalności inwestycyjno-remontowej w ramach środków CFTiW jest o kwotę 59.783,3 tys. zł większa od pozostałości środków na koniec 1986 roku.

Mimo występujących poważnych trudności w realizacji zadań wynikających z:
- braku możliwości przygotowania odpowiedniej dokumentacji projektowo-kosztorysowej,
- zapewnienia wykonawstwa - równomiernie do potrzeb w skali całego kraju, w tym również wykonawstwa specjalistycznego.
- zabezpieczenia zapotrzebowania Zakładów Remontowo-Budowlanych na materiały budowlane i sprzęt,
- późnego uruchomienia przez GKKFiT /w miesiącu grudniu 1986 r./ pozostałych /ponad 250 mln. zł/ środków CFTiW, a także braku gwarancji ich uruchomienia na potrzeby Towarzystwa,
powyższe wyniki pozwalają na dokonanie pozytywnej oceny pracy służb zarówno inwestorskich jak i wykonawczych Towarzystwa, a także na określenie roku 1986 jako dobrego w tej dziedzinie działalności. Należy równocześnie podkreślić, że znacznie wzrosło wykorzystanie środków CFTiW, a także poprawiła się dyscyplina finansowa oraz jakość wykonywanych robót.

W wyniku prowadzonej działalności inwestycyjno-remontowej uzyskano łącznie 283 miejsca noclegowe /w tym 128 nowych/ i 166 miejsc gastronomicznych /106 nowych/:

DW Białowieża - 65 miejsc noclegowych i 25 miejsc kawiarnianych w zmodernizowanym obiekcie,
DW Oświęcim - 48 miejsc noclegowych i 46 miejsc gastronomicznych w obiekcie adaptowanym oraz parking na 30 samochodów,
DW Karpacz - 20 miejsc noclegowych stałych w 5 domkach turystycznych,
Bacówka Trójęzaryb - 30 miejsc noclegowych i 30 miejsc gastronomicznych w nowym obiekcie,
Bacówka Cisna - 30 miejsc noclegowych i 30 miejsc gastronomicznych w nowym obiekcie,
OT Dobra - 90 miejsc noclegowych zmodernizowanych oraz ujęcie wody i zewnętrzne sieci wodno-kanalizacyjne wraz z szambem,
SW Charzykowy - 35 miejsc gastronomicznych zmodernizowanych.

Oprócz powyższych wymiernych efektów oddano do eksploatacji szereg inwestycji z zakresu ochrony środowiska - ujęcia wodne, zbiorniki bezodpływowe i oczyszczalnie ścieków, a także gospodarki energetycznej i inne, m.in.:
Schronisko Rysianka - oczyszczalnia ścieków,
Schronisko Barania Góra - ujęcie wody i wodociąg,
Muzeum Rakoniewice - pawilon na ekspozycje,
SW Sokole Kuznica - zasilanie energetyczne wraz z siecią zewnętrzną,
SW Drawno - pawilon sanitarny z szambem i pawilon kuchni turystycznej,
SW Jabłoń - pomosty pływające,
Łomża - pawilon handlowy, punkt informacji turystycznej i świetlica.

Ze środków uzyskanych z Funduszu Rozwoju i Pomocy Gospodarczej ZG PTTK jednostki Towarzystwa wykorzystywały łącznie 161.136 tys. zł, w tym: na inwestycje - 152.080 tys. zł, na remonty - 7.000 tys. zł, na zakupy - 2.056 tys. zł. Jednostki Towarzystwa wykorzystywały na cele inwestycyjno-remontowe również kwotę 308.040 tys. zł ze środków wypracowanych, w tym: na inwestycje - 146.069 tys. zł, na remonty - 25.974 tys. zł, na zakupy - 95.195 tys. zł, spłaty pożyczek pochłonęły kwotę 40.806 tys. zł.

KIERUNKI USPRAWNIEŃ SYSTEMU EKONOMICZNEGO PTTK

Zgodnie z wzorami lat poprzednich publikujemy wyniki przedsięwzięć PTTK osiągnięte w 1986 r. porównując je z wynikami z 1985 r.

Wyrażamy nadzieję, że może przyczynić się to do wzrostu racjonalnego dźwiania. Przedsiębiorstwa, mogąc wzajemnie ocenić wyniki, łatwiej powinny określać swoje zadania na najbliższą przyszłość.

REALIZACJA SPRZEDAŻY I WYNIKU BILANSOWEGO W POSZCZEGÓLNYCH JEDNOSTKACH GOSPODARCZYCH PTTK

/według pierwszej wersji bilansu/

Lp	Jednostka	Sprzedaż na dzień		Wskaźnik 4:3	Wynik bilansowy na dzień		Wskaźnik 7:6
		1985-12-31	1986-12-31		1985-12-31	1986-12-31	
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Zakłady Produkcyjne "Foto-Pam" PTTK	2.877.820	3.199.004	111,16	421.556	416.912	98,89
1	Augustów	209.661	255.699	121,95	33.313	47.545	142,72
2	Bytom	156.083	166.322	106,55	21.552	21.797	101,13
3	Jasło	427.886	432.746	101,13	82.008	56.482	68,87
4	Kraków	393.705	432.662	109,89	42.339	57.704	136,29
5	Miastko	200.176	196.925	98,37	26.869	24.527	91,28
6	Poznań	146.556	191.314	130,54	26.112	32.531	124,58
7	Sopot	109.614	169.045	154,21	- 16.088	2.322	x
8	Warszawa	513.737	558.360	108,68	78.043	62.235	79,74
9	Wrocław	562.716	556.644	98,92	94.283	74.682	79,21
10	Zamość	157.686	239.287	151,74	33.125	37.087	111,96
II	Zakłady Remontowo- Budowlane PTTK	1.111.575	1.247.427	112,22	152.249	197.957	130,02
1	Bielsko Biała	159.880	182.507	114,15	24.925	32.966	132,26
2	Kielce	192.733	206.855	107,32	32.142	32.714	101,77
3	Koszalin	32.270	44.028	136,43	- 12.299	- 12.824	x
4	Kowary	26.596	-	-	- 4.732	-	-
5	Olsztyn	175.370	217.583	124,07	23.192	34.011	146,64
6	Puławy	90.013	120.193	133,52	12.555	16.353	130,25
7	Sanok	31.879	58.080	182,18	- 331	2.580	x
8	Zakopane	55.347	69.379	125,35	8.976	14.947	166,52
9	Zamość	347.487	348.802	100,37	67.821	77.210	113,84
III	Okręgowe Zespoły Gospodarki Turystycznej	2.187.963	2.683.128	122,63	142.723	185.493	129,96
1	Bielsko Biała	151.610	195.039	128,64	11.164	4.264	38,19
2	Bydgoszcz	39.155	46.483	118,71	2.106	1.647	78,20
3	Chorzów	63.119	76.878	121,79	8.108	7.574	93,41
4	Jelenia Góra	265.608	258.708	97,40	13.535	25.194	186,14
5	Kielce	27.426	35.900	130,89	1.904	2.194	115,23
6	Koszalin	63.663	82.641	129,81	11.781	7.212	61,21
7	Kraków	134.414	186.717	138,91	6.465	32.656	505,11
8	Lublin	129.501	138.296	106,79	28.433	22.195	78,06
9	Nowy Sącz	262.007	325.443	124,21	11.068	11.529	104,16
10	Olsztyn	176.683	178.860	101,23	6.505	7.460	114,68
11	Opole	30.975	44.160	142,56	2.224	5.943	267,22
12	Poznań	59.035	70.448	119,33	5.956	5.119	85,94
13	Sandomierz	33.449	51.792	154,83	435	4.970	1142,52
14	Sanok	112.347	132.475	117,91	3.855	8.265	214,39
15	Słupsk	45.547	62.815	137,91	12.596	9.745	77,36
16	Sopot	383.432	529.814	138,17	4.887	15.257	312,19
17	Szczecin	48.477	54.675	112,78	2.622	2.759	105,22
18	Warszawa	98.910	139.120	140,65	5.058	6.557	129,63
19	Wałbrzych	62.605	72.864	116,38	4.021	4.953	123,17
IV	Biurowisko Turystyki Zagranicznej PTTK	4.039.237	4.156.347	102,89	618.338	579.057	93,65
V	Wydawnictwo PTTK "Kraj"	154.806	178.454	115,27	37.484	44.200	117,92
VI	Przeds. Zaopatrzenia Handlu Detalicznego PTTK	23.956	10.542	44,00	14.559	1.423	9,77
O g ó ł e m		10.395.357	11.474.902	110,38	1.386.909	1.425.042	102,75

TURYSTYKA ZAGRANICZNA

ZARZĄDZENIE Nr 5/87

Sekretarza Generalnego PTTK z 1987-03-15 w sprawie wprowadzenia zmiany załącznika nr 2 do Zarządzenia nr 12/86 z 1986-09-29 w sprawie szczegółowych zasad świadczenia zagranicznych usług turystycznych.

§ 1

W celu dalszego doskonalenia form obsługi klienta korzystającego z zagranicznych usług turystycznych, ochrony jego praw oraz usprawnienia formalności związanych z obsługą - wprowadza się znowelizowaną wersję "Warunków uczestnictwa w wycieczkach zagranicznych organizowanych przez Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK" - stanowiącą załącznik do niniejszego Zarządzenia.

§ 2

Anuluje się załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 12/86 Sekretarza Generalnego PTTK z 1986-09-29.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1987-04-01.

Sekretarz Generalny PTTK

/-/ Dżdzisław Łysio

Załącznik
do Zarządzenia nr 5/87
Sekretarza Generalnego PTTK

WARUNKI UCZESTNICTWA W WYCIECZKACH ZAGRANICZNYCH BIURA TURYSTYKI ZAGRANICZNEJ PTTK

Biuro Turystyki Zagranicznej PTTK jest organizatorem wycieczek zagranicznych, w których pierwszeństwo uczestnictwa mają członkowie PTTK. Są to wycieczki turystyki kwalifikowanej, krajoznawcze i pobytowe - z transportem zbiorowym organizowanym przez Biuro, a także z transportem zbiorowym i indywidualnym organizowanym przez uczestników we własnym zakresie.

I. Zawarcie umowy

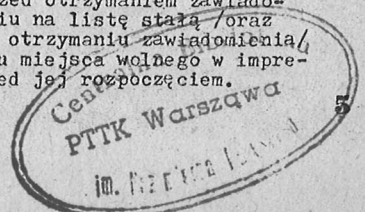
1. Przed podpisaniem umowy o udziale w wycieczce zagranicznej uczestnik winien zapoznać się z niniejszymi warunkami uczestnictwa, stanowiącymi integralną część umowy oraz z innymi istotnymi elementami imprezy jak cena, termin, miejscowość, rodzaj zakwaterowania, obowiązującą dokumentacją - zawartymi w programie lub określonymi bezpośrednio przez pracownika jednostki PTTK prowadzącej sprzedaż imprez zagranicznych.
2. "Zgłoszenie-umowę" każdy uczestnik podpisuje osobiście, a za osobę niepełnoletnią jej prawny opiekun. Zamówienie i zgłoszenie zakładów pracy podpisują osoby do tego upoważnione.
3. Po sprzedaniu wszystkich miejsc w danej imprezie, Biuro przyjmuje dalsze zgłoszenia zainteresowanych uczestników na listę rezerwową. Wyjazd tych uczestników może nastąpić tylko w przypadku zwolnienia się miejsc na liście stałej.
4. Uczestnik zostaje umieszczony na liście stałej lub rezerwową po podpisaniu "Zgłoszenia-umowy" i dokonaniu w tym samym dniu wpłaty 20% ceny wycieczki w złotych - jeżeli umowa jest zawierana w okresie dłuższym niż 30 dni przed terminem rozpoczęcia imprezy. Uczest-

nik umieszczony na liście stałej ma obowiązek uzupełnienia wpłaty w złotych i wpłaty dewizowej najpóźniej na 30 dni przed datą rozpoczęcia imprezy.

5. Uczestnik, który podpisuje "Umowę-zgłoszenie" w terminie 30 dni i krótszym przed terminem rozpoczęcia imprezy i który został wpisany na listę stałą, dokonuje w tym dniu pełnej wpłaty ceny w złotych i pełnej wpłaty dewizowej - natomiast uczestnik przyjęty w tym terminie na listę rezerwową dokonuje w dniu złożenia "Zgłoszenia-umowy" wpłaty tylko 20% ceny imprezy w złotych.
6. Uczestnicy przyjęci na listę rezerwową mają obowiązek uzupełnienia wpłaty złotówkowej i dokonania pełnej wpłaty dewizowej bezzwłocznie /w ciągu 24 godzin/ po otrzymaniu z Biura zawiadomienia o przeniesieniu na listę stałą. W tym samym terminie uczestnicy ci zobowiązani są do potwierdzenia swego uczestnictwa w imprezie.
7. Biuro ma obowiązek powiadomienia uczestnika o przeniesieniu go na listę stałą - nie później niż 48 godzin przed datą rozpoczęcia imprezy.
8. Przy zawieraniu umowy Biuro określa rodzaj dokumentów niezbędnych do realizacji wyjazdu oraz termin ich okazania lub dostarczenia do Biura. Brak takich dokumentów lub ich nieterminowe złożenie jest równoznaczne z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie - z winy uczestnika.
9. Niedokonanie w ustalonym terminie wpłat należności za imprezę może być przyczyną skreślenia uczestnika z listy stałej - na warunkach rezygnacji klienta.
10. Termin rozpoczęcia imprezy, miejsce i data zbiórki określone są przez Biuro w programie imprezy lub za pośrednictwem organizatora zbiorowego.
11. Uczestnik ma obowiązek poinformowania Biura o zmianie nazwiska, adresu, wymianie dowodu osobistego, paszportu. Informacje te przekazane muszą być do Biura w takim terminie przed datą rozpoczęcia imprezy, by możliwe było załatwienie niezbędnych formalności.
12. Biuro zastrzega sobie prawo odwołania imprezy z przyczyn od siebie niezależnych /decyduje władz państwowych, działanie siły wyższej i t.p./ bez ponoszenia dodatkowych kosztów własnych.

II. Rezygnacja z imprezy

1. Uczestnik ma prawo rezygnowania z udziału w imprezie, składając oświadczenie pisemne - najpóźniej w dniu rozpoczęcia imprezy. Za datę rezygnacji przyjmuje się:
  - dzień jej wpływu do Biura,
  - lub dzień niewykonania przez uczestnika czynności określonych umową,
  - lub dzień rozpoczęcia imprezy, jeżeli uczestnik nie weźmie w niej udziału.
2. Uczestnikowi przysługuje zwrot pełnej wpłaty, jeżeli rezygnacja lub niemożność wzięcia udziału w imprezie następuje z przyczyn leżących po stronie Biura. Należą do nich:
  - a. zmiana istotnych warunków umowy /cena, termin, miejsce i standard zakwaterowania, forma wyżywienia, środki transportu, trasa wycieczki/. Rezygnacja z tych przyczyn może nastąpić w ciągu trzech dni po otrzymaniu z Biura pisemnego zawiadomienia. Brak odpowiedzi w tym terminie uważa się za akceptację zmienionych warunków umowy,
  - b. odwołanie wycieczki,
  - c. niezałatwienie uczestnikowi wizy lub paszportu.
3. W przypadkach wyszczególnionych w pkt.2 lit. "b" i "c" Biuro zwraca również niezbędne koszty poniesione przez uczestnika w związku z przybyciem na miejsce zbiórki oraz proponuje udział w innych wycieczkach - na zasadzie pierwszeństwa.
4. Zwrot pełnych wpłat przysługuje uczestnikom znajdującym się na liście rezerwową, jeżeli rezygnują z niej przed otrzymaniem zawiadomienia o przeniesieniu na listę stałą /oraz w ciągu 24 godzin po otrzymaniu zawiadomienia/ a także w razie braku miejsca wolnego w imprezie na 48 godzin przed jej rozpoczęciem.

5. W pozostałych przypadkach rezygnacji następujących z przyczyn nie leżących po stronie Biura jak n.p.:
  - a. nieuzyskanie /lub brak/ dokumentów uprawniających do przekroczenia granic /paszport, zaświadczenie o szczepieniu i t.p./,
  - b. niedotrzymanie przez uczestnika określonych w umowie terminów,
  - c. nieprzybycie na zbiórkę /przy wyjeździe zbiorowym środkiem transportu/.
  - d. niezgłoszenie się do pilota /rezydenta Biura za granicą lub kontrahenta zagranicznego w miejscu realizacji świadczeń/ przy wyjeździe klienta środkiem transportu organizowanym we własnym zakresie,
  - e. choroba i inne przypadki losowe,
  - f. uniemożliwienie przekroczenia granicy przez służby graniczne,

Biuro dokonuje następujących potrąceń z wpłat:

- 1/ opłatę manipulacyjną w wysokości 700,- zł jeżeli rezygnacja nastąpiła w okresie od 45 dnia przed datą rozpoczęcia imprezy,
- 2/ koszt wizy i wizowania w całym okresie od 44 dnia przed datą rozpoczęcia imprezy oraz dodatkowo:
  - a. 10% ceny imprezy w złotych oraz 10% wartości dewiz przeliczonych na złotówki wg aktualnego kursu - jeżeli rezygnacja nastąpiła między 44-tym a 30-tym dniem przed datą rozpoczęcia imprezy. Kwota potrąceń zastósowanych wg punktu "a" nie może przekraczać wartości 20% ceny wycieczki w złotych wpłaconej w charakterze zaliczki,
  - b. 10% ceny imprezy w złotych i 10% ceny w dewizach przy rezygnacji w okresie od 29-go do 20-go dnia włącznie przed datą rozpoczęcia imprezy,
  - c. 20% ceny imprezy w złotych i 20% ceny w dewizach przy rezygnacji w okresie od 19-tego do 2-giego dnia włącznie przed datą rozpoczęcia imprezy - jeżeli uczestnik korzysta z transportu organizowanego przez Biuro,
  - d. 20% ceny w złotych i 50% ceny w dewizach przy rezygnacji w okresie od 19-tego do 2-giego dnia włącznie przed datą rozpoczęcia imprezy - jeżeli uczestnik wyjeżdża środkiem transportu organizowanym we własnym zakresie,
  - e. 50% ceny w złotych i 50% ceny w dewizach przy rezygnacji w ciągu 24 godzin przed rozpoczęciem imprezy /dotyczy także sytuacji, gdy uczestnik wyjeżdżający środkiem transportu organizowanym we własnym zakresie nie zgłosi się do pilota, rezydenta Biura lub kontrahenta zagranicznego w miejscu realizacji świadczeń/.
6. Znajdujący się na liście stałej imprezy uczestnik, który składa rezygnację z przyczyn zawartych w punkcie 5 lit. "a", "b", "e" ma prawo wprowadzić na zwolnione przez siebie miejsce innego uczestnika, ale wyłącznie wtedy, gdy w imprezie brak jest uczestników na liście rezerwowej. Jeżeli nowy uczestnik spełnia warunki umożliwiające udział w imprezie /paszport, wiza i t.p./ i Biuro zawrze z nim umowę, potrącenia z wpłaty poprzedniego uczestnika następują w wysokości kosztów Biura poniesionych w związku z zamianą uczestników - tzn. opłata manipulacyjna, koszt wizy i wizowania, koszt wymiany biletu i t.p.
7. Rezygnacja uczestnika następująca z przyczyn nie leżących po stronie Biura /opisanych w punkcie 5/ nie upoważnia innych uczestników wspólnie z nim wyjeżdżających do rezygnacji bez potrąceń z wpłat.
8. Zastosowane przy rezygnacji potrącenia z wpłat następują niezależnie od daty zawarcia umowy.
9. Szczególne przypadki rezygnacji rozpatruje Dyrektor Oddziału BTZ PTKK.

III. Realizacja umowy. Reklamacje

1. Uczestnik zobowiązany jest do posiadania aktualnie obowiązujących dokumentów upoważniających do przekroczenia granicy PRL i granic innych państw, przez które przejeżdża i do których się udaje.

2. Przy wyjeździe transportem zbiorowym organizowanym przez Biuro, uczestnik zobowiązany jest do posiadania i okazania pilotowi grupy dowodów dokonanych wpłat.
3. Przy wyjeździe transportem organizowanym przez uczestnika we własnym zakresie Biuro ma obowiązek wydania vouchera w terminie określonym przy zawieraniu umowy - nie wcześniej jednak, niż po wniesieniu przez uczestnika pełnej wpłaty ceny imprezy w złotych i dewizach.
4. Opiekę nad uczestnikami wyjeżdżającymi środkami transportu organizowanymi przez Biuro sprawuje pilot Biura, a nad uczestnikami wyjeżdżającymi środkami transportu organizowanymi we własnym zakresie - rezydent Biura w miejscu realizacji świadczeń.
5. Do obowiązków pilota/rezydenta Biura należy w szczególności: zapewnienie uczestnikom przebiegu imprezy zgodnie z programem, troska i dbałość o opłaconą ilość i jakość świadczeń, przyjmowanie od uczestników ew. reklamacji i usuwanie ich przyczyn - a jeżeli reklamacja jest złożona na piśmie - także potwierdzenie jej przyjęcia.
6. Wyjeżdżający za pośrednictwem Biura turyści indywidualni nie są objęci opieką pilota/rezydenta i zgłaszają się z voucherelem bezpośrednio do kontrahenta zagranicznego.
7. Uczestnicy powinni stosować się do zaleceń pilota/rezydenta, przestrzegać punktualności oraz informować go o czasowej rezygnacji z zaprogramowanych w trakcie imprezy świadczeń.
8. Uczestnicy odpowiadają za wyrządzone przez siebie szkody, za które mają obowiązek zapłacić w miejscu ich powstania z własnych środków. Za szkody wyrządzone przez osoby niepełnoletnie odpowiadają ich prawni opiekunowie.
9. Biuro odpowiada za realizację ilości i jakości świadczeń w trakcie trwania imprezy oraz za działania /lub zaniechanie działań/ osób trzecich, z których pomocą umową realizuje - za wyjątkiem przyczyn niezależnych od Biura i jego kontrahentów.
10. Biuro nie odpowiada za niedociągnięcia imprezy wynikłe z przyczyn od niego niezależnych, n.p. warunki atmosferyczne, decyzje państwowe, działanie siły wyższej, a także zawinionych przez uczestników.
11. Biuro nie dokonuje zwrotu wartości świadczeń, które nie zostały w pełni wykorzystane z przyczyn leżących po stronie klienta - jak n.p. spóźnienie się na miejsce zbiórki, awaria własnego środka transportu, dłuższy niż przeciętny czas przekraczania granic, skrócenie pobytu i t.p.
12. Biuro dokonuje zwrotu wartości niezrealizowanych świadczeń, jeżeli w czasie trwania imprezy następuje zmiana programu z przyczyn niezależnych od Biura i nie jest możliwa realizacja ekwiwalentnych świadczeń zastępczych. Organizacja natomiast świadczeń zastępczych o tej samej wartości nie stanowi wady usługi i uczestnik z tego powodu nie może rościć do Biura pretensji.
13. Biuro przyjmuje reklamacje w ciągu 30 dni od daty zakończenia imprezy. Podstawą do rozpatrzenia reklamacji dotyczącej ilości lub jakości świadczeń stanowią:
  - a. kopia pisemnej reklamacji potwierdzona uczestnikowi przez pilota/rezydenta w trakcie trwania imprezy,
  - b. adnotacja na vouchere potwierdzona przez pilota/rezydenta lub kontrahenta zagranicznego w czasie trwania imprezy /dotyczy wyjazdu uczestnika środkiem transportu organizowanym we własnym zakresie jak również wyjazdu indywidualnego/.
14. Biuro ma obowiązek rozpatrzenia reklamacji w ciągu 30 dni od daty jej otrzymania.
15. Biuro ma obowiązek dokonania zwrotu części lub całości wpłat w ciągu 30 dni od daty rezygnacji uczestnika lub daty uznania reklamacji. Od zwracanych kwot nie przysługują odsetki.
16. Informacje dotyczące ubezpieczenia uczestnika od utraty mienia i następstw nieszczęśliwych wypadków zawarte są w programach imprez.
17. Wszelkie spory mogące wyniknąć z związku z realizacją zawartej umowy podlegają rozstrzygnięciu przez właściwy krajowy Sąd Rejonowy - zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa.

NA WARSZTACIE KOMISJI SPOŁECZNYCH

0. proporzec najlepszego osiedlowego koła-klubu PTTK

Trzecia edycja ogólnopolskiego konkursu "0 proporzec najlepszego osiedlowego koła - Klubu PTTK" realizowana była zgodnie ze zmodyfikowaną wersją regulaminu. Decyzją taką podjęła Komisja Osiedlowa ZG PTTK, mając na celu uatrakcyjnienie konkursu. Mimo zmian nie zaobserwowano gwałtownego wzrostu oferty turystycznej dla mieszkańców osiedli mieszkaniowych. Wynikiem ubiegłorocznego konkursu było 806 imprez turystycznych, 206 prelekcji turystycznych i krajoznawczych, 73 wystawy zorganizowane przez zgłoszone 34 osiedlowe koła i kluby PTTK z 13 województw. Najwięcej zgłoszeń napłynęło z województwa katowickiego /8/, warszawskiego /6/ i poznańskiego /4/.

Po zapoznaniu się z nadesłanymi meldunkami i dokumentacją jury postanowiło nie przyznawać tytułu najlepszego osiedlowego koła - klubu PTTK w 1986 roku, a także nie przyznawać nagród. Wyróżnieniami uhonorowano 13 kół i klubów.

- Klub PTTK "Koliber" Żyrardowskiej SM w Żyrardowie,
- Koło PTTK SM Bielsk Podlaski
- Koło PTTK nr 18 MSM "Starówka" Warszawa
- Klub PTTK "Trzynastka" SM "Osiedle Młodych" Poznań
- Koło PTTK przy Klubie "Popołudnie" SM Zawiercie
- Klub PTTK "Drapichrusty" PSM Lokat.-Włas. Chrzanów
- Klub PTTK "Na Rozdrożu" WSM "Ochota" Warszawa
- Koło PTTK nr 84 RSM "Bawełna" Łódź
- Koło PTTK SM Jarocin
- Koło PTTK nr 17 Pilskiej SM
- Natoliński Klub Turystyki Rodzinnej SBM "NatoLin" Warszawa
- Klub PTTK "Trakt" SM "Osiedle Młodych" Poznań
- Klub PTTK "M-2" Myzaskowskiej SM Myzsków

Z inicjatywy Prezydium ZG PTTK i działacze społecznych komisji środowiskowych dostrzegających potrzebę koordynowania najważniejszych działań Towarzystwa, jak najlepszego wypełniania zadań i wzajemnej wymiany doświadczeń zorganizowano I Naradę Aktywu Środowiskowego PTTK. Narada odbyła się w dniach 3 i 4 marca b.r. w Ostrołęce. Uczestniczyli w niej przewodniczący i sekretarze komisji środowiskowych i zaproszeni działacze. Naczelne Władze PTTK reprezentowali m.in. kol. Andrzej GORDON - Prezes ZG PTTK, Tadeusz MARTUSEWICZ - Wiceprezes ZG PTTK, Mieczysław SOB-KIEWICZ - członek Prezydium ZG PTTK, Aniela SZŁOMPEK i Jerzy KAPUŚCIŃSKI - członkowie ZG PTTK.

Celem spotkania było przekazanie informacji o dotychczasowych działaniach poszczególnych komisji w obecnej kadencji, bliższe poznanie swojej działalności, znalezienie platformy współpracy i integracji między środowiskami, przedłożenie konstruktywnych propozycji dalszych działań poszczególnych komisji do końca kadencji oraz przedstawienie Zarządowi Głównemu wniosków i propozycji wzbogacających treści działalności krajoznawczo-turystycznej Towarzystwa.

XI Zjazd Krajowy PTTK podkreślił znaczenie działalności środowiskowej. Towarzystwo odgrywa dużą rolę w zakresie edukacji krajoznawczej społeczeństwa. Główne kierunki rozwoju PTTK - to zmiany jakościowe i mądre rozszerzenie działalności, szczególnie poprzez wprowadzanie do turystyki kwalifikowanej w większym zakresie elementów krajoznawstwa, prezentowanie tradycji polskiej wsi, chwały oręża polskiego, tradycji osiedli, etosu pracy.

W trakcie dyskusji rozważano szereg niezwykle istotnych dla środowiskowej działalności zagadnień. Ich odzwierciedleniem stały się opracowane wnioski, z których najistotniejsze prezentujemy poniżej.

- narady aktywu środowiskowego należy wprowadzić na stałe do zadań PTTK,
- kontynuować trzeba współpracę komisji środowiskowych rozszerzając ją o komisje turystyki kwalifikowanej, krajoznawcze i inne,
- należy stale realizować zadania krajoznawcze, prowadzić edukację krajoznawczą, włączyć się aktywnie w przygotowania do Kongresu Krajoznawstwa Polskiego,
- celowe jest rozszerzenie systemu propagandy, informacji, wydawnictw i pomocy metodycznych,
- w większym zakresie należy kontynuować szkolenie kadr programowych dla wszystkich środowisk szczególnie w ramach Młodzieżowej Szkoły Turystyki i wczasów specjalistycznych dla nauczycieli oraz właściwie je wykorzystywać,
- dążyć trzeba do zwiększenia sieci wypożyczalni sprzętu turystycznego,
- w działaniach środowiskowych konsekwentnie trzeba propagować problemy ekologii i ochrony środowiska,
- kształtować i upowszechniać należy model taniego i atrakcyjnego wypoczynku, szczególnie wśród młodzieży, propagować w środowiskach turystykę rodzinną.

W podsumowaniu narady kol. Andrzej GORDON podkreślił jej celowość. Zaistniała bowiem możliwość szerokiej wymiany poglądów i doświadczeń, kolejne narady powinny koncentrować się na konkretnych problemach merytorycznych nurtujących działaczy środowiskowych.

CENTRALNY ZLOT AKTYWU KRAJOZNAWCZEGO

XVII Centralny Zlot Aktywu Krajoznawczego PTTK odbędzie się w dniach 20 - 22 sierpnia b.r. na terenie Częstochowy i okolic pod hasłem "Jak przenieść krajoznawcze doświadczenia z przeszłości w przyszłość". Zlot poprzedzony zostanie obowiązkowym konkursem na temat historii krajoznawstwa oraz nieobowiązkowym udziałem w inwentaryzacji krajoznawczej regionu częstochowskiego. Temat obowiązkowego konkursu: Historia działalności krajoznawczej wybranego Oddziału PTTK /PTK/ - rozwój, metody prac, efekty. Termin składania prac - 20 sierpnia b.r.

Etap zlotowy rozpocznie się 20 sierpnia w Częstochowie. W programie zlotu obowiązkowa inwentaryzacja krajoznawcza na terenie gmin województwa częstochowskiego, wycieczki krajoznawcze, konkursy, spotkania i dyskusje. Szczegółowy regulamin CZAK-u znajduje się w Zarządach Wojewódzkich PTTK.

"WAKACJE Z PTTK" w 1987 roku

Wzorem lat ubiegłych zachęcamy oddziały PTTK, wszystkie komisje i wszystkich działaczy społecznych PTTK do kontynuowania działań z poprzednich lat lub zainicjowania nowych form w roku bieżącym w ramach "Wakacji z PTTK". Zarządy Wojewódzkie PTTK zobowiązujemy do opracowania programów i zaleceń dla jednostek organizacyjnych i propozycji dla działaczy podczas tegorocznych wakacji. Celem naszym powinno być, aby cała młodzież wycieczająca na danym terenie bez względu na przynależność organizacyjną została objęta różnorodnymi formami turystyczno-krajoznawczymi, aby wypoczynek młodzieży nie był bierny a jednocześnie połączony z patriotycznym wychowaniem, którego sprawdzoną formą jest poznawanie kraju.

W wielu środowiskach weszły na stałe do programu "Dni PTTK" na koloniach i obozach oraz problematyka krajoznawczo-turystyczna w ramach akcji "Lato w mieście". Po nawiązaniu kontaktów z kura-torium oświaty i wychowania i uzyskaniu informacji o rozmieszczeniu kolonii i obozów, koordynatorem i pośrednikiem między tymi placówkami powinien być pracownik oddziału PTTK d/s programowych. Po uzgodnieniach z organizatorami placówek letniego wypoczynku kadra PTTK powinna przygotować atrakcyjne wycieczki po okolicy, prelekcje krajoznawcze, konkursy, ogniska, naukę piosenek turystycznych, pokazy sprzętu turystycznego i je-

go obsługę. Program będzie tym atrakcyjniejszy, im więcej ludzi zaangażuje się w jego realizację, im więcej będzie inwencji i pomysłów, a organizatorzy włożą maksimum starań w przygotowanie różnorodnych form krajoznawczo-turystycznych.

Dzieci przebywające na wypoczynku w miastach powinny korzystać ze spacerów po mieście z przewodnikiem PTTK. Powinno wykorzystywać się również Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne, udostępniając autobusy /n.p. raz w tygodniu organizować autobusową wycieczkę po mieście z przewodnikiem - poznawanie obiektów, zakładów pracy i t.p./.

Przykładowo, jeśli w lipcu na danym terenie działania oddziału PTTK będzie kilka placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, można zaproponować zorganizowanie zlotu z okazji Święta Lipcowego. Złot taki byłby okazją do zapoznania z historią danej miejscowości, spotkania z ciekawymi ludźmi, do zaprezentowania programów artystycznych ze śpiewem pieśni turystycznych przy ognisku i t.p.

W poradniach krajoznawczych, oddziałach PTTK, kioskach, bezpośrednio w placówkach obozowych i kolonijnych powinny być materiały propagujące turystykę i krajoznawstwo, trasy wycieczek, regulaminy, mapy turystyczne, a w oddziałach - dyżurujący działacze udzielający pomocy i informacji. Nie wolno zapominać o młodzieży na obozach wędrownych i pozostającej w mieście.

Oprócz powyższych propozycji należy propagować i ułatwiać młodzieży zdobywanie i weryfikację zdobytych punktów do odznak. Jest to przede wszystkim zadanie dla przewodników poszczególnych dyscyplin turystyki kwalifikowanej i oddziałów PTTK. Nie może zabraknąć tablic propagujących system odznak PTTK, książeczek odznak, regulaminów, samych odznak oraz muszą być czynne i łatwo dostępne punkty weryfikacyjne odznak, a przewodnicy poszczególnych dyscyplin zawsze osiągalni, aby potwierdzać przebyte trasy.

Przedstawiciel PTTK powinien brać udział w naradach organizatorów wypoczynku dla młodzieży na danym terenie i zaproponować konkretny program oferowany przez PTTK.

Ogniwa PTTK swoje propozycje na lato 1987 powinny upowszechniać w miarę możliwości na łamach prasy miejscowej, a większe ośrodki poprzez programy radiowe i telewizyjne.

Licząc na inwencję i ciekawe pomysły doświadczonych i zaangażowanych działaczy PTTK oczekujemy informacji, a do końca września b.r. podsumowania "Wakacji z PTTK" w roku 1987.

Rada Programowa d/s młodzieży szkolnej
Zarządu Głównego PTTK

Warszawa, kwiecień 1987 r.

Powyższy apel przekazany został przez Radę Programową d/s młodzieży szkolnej ZG PTTK do wszystkich Zarządów Wojewódzkich PTTK.

NA TURYSTYCZNYCH SZLAKACH

W dniach 29 - 31 maja b.r. na terenie Ziemi Krajeńskiej odbędzie się, organizowany przez Stronnictwo Demokratyczne i Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, III Ogólnopolski Rajd Szlakami Rodła "Krajna 87". Bezpośrednim organizatorem imprezy jest Zarząd Wojewódzki PTTK w Bydgoszczy.

Impreza ma na celu spopularyzowanie miejsc związanych z walką o utrzymanie polskości Ziemi Krajeńskiej i przybliżenie, szczególnie młodemu pokoleniu Polaków, elementów historii Związku Polaków w Niemczech.

Elementami składowymi imprezy będą imprezy turystyczne: rajd pieszy, kolarski, motorowy i zawody na orientację, imprezy krajoznawcze, m.in. sesja krajoznawcza w Sępólnie Krajeńskim i kulturalne: wystawy, koncerty, pokazy oraz kiermasze sprzętu turystycznego i wydawnictw krajoznawczych.

Szczegółowe informacje o imprezie znaleźć można w regulaminie dostępnym w Zarządach Wojewódzkich PTTK. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd Wojewódzki PTTK, Al. Ossolińskich 25, 85-093 Bydgoszcz.

MŁODZIEŻOWA SZKOŁA TURYSTYKI PTTK MST'87

Prezentujemy kolejne propozycje obozów Młodzieżowej Szkoły Turystyki PTTK.

Dolina Bugu - 14-dniowe obozy wędrownie dla młodzieży szkół ponadpodstawowych realizowane na dwóch trasach:

- I - Terespol - Kodeń - Liszna - Dołhobrody - Włodawa
- II - Terespol - Janów Podlaski - Borsuki - Mierzvice - Binduga

Obozy będą realizowane w terminach uzgodnionych z organizatorami. Zgłoszenia: grup wraz z propozycją terminu przyjmuje Zarząd Wojewódzki PTTK, ul. Reformacka 7, 21-500 Biała Podlaska, tel. 335-94. Przewidywana odpłatność 4.100 zł od osoby.

Obozy fotograficzne - dla młodzieży szkół średnich i siódmych i ósmych klas szkół podstawowych. Serpelicę /woj. bielskopodlaskie/ - 16 - 30 lipca b.r., przewidywany koszt 6 tys. zł. Zgłoszenia - ZW PTTK, ul. Reformacka 7, 21-500 Biała Podlaska, tel. 335-94. Rudawy Janowickie /Sudety Zachodnie/ - 31 lipca - 13 sierpnia b.r., przewidywany koszt 9 tys. zł. Zgłoszenia: Zarząd Oddziału PTTK, ul. Moniuszki 49, 78-200 Białogard, tel. 20-80 lub ZW PTTK, ul. Zwycięstwa 137/139, 75-604 Koszalin, tel. 279-21 w. 151.

Imprezy na orientację - dla młodzieży powyżej 15 lat. Obóz zorganizowany w Szkolnym Schronisku Młodzieżowym w Gliwicach w terminie 27 czerwca - 14 lipca b.r. Wycieczki i ćwiczenia w terenie, przewidywany koszt - 4.000 zł. Informacje i zgłoszenia: Oddziałowa Komisja Młodzieżowa, ul. Rynek 12, 44-100 Gliwice, tel. 31-26-16, 31-05-76.

Obóz kajakowy na rzece Drwęcy - dla młodzieży szkół średnich. Termin - 16 - 30 sierpnia b.r., przewidywany odpłatność 5.000 zł. Zgłoszenia: Oddział PTTK, ul. Bielnikowa 12, 15-200 Działdowo.

"RODZINNE WĘDRÓWKI 87"

Tradycyjnie już Komisja Osiedlowa ZG PTTK przy współudziale redakcji czasopism "Gościniec" i "Domy Spółdzielcze" organizuje Ogólnopolski Konkurs Turystyczny "Rodzinne Wędrówki 87". Konkurs jest przeznaczony dla wędrujących rodzin, a także dla organizatorów turystyki rodzinnej.

W konkursie może uczestniczyć każda rodzina, która w okresie od 1 maja do 30 września b.r. weźmie udział w jedno- lub wielodniowej wycieczce, rajdzie, spływie lub innej formie turystyki. W konkursie uczestniczą również wszyscy organizatorzy turystyki rodzinnej, którzy w tym okresie realizować będą różne formy wypoczynku rodzinnego.

Warunkiem uczestnictwa jest nadesłanie z trasy wędrówki widokówki z podaniem:
- rodzaju wędrówki /wycieczka, rajd, spływ/,
- nazwy ognia PTTK organizującego wędrówkę, lub za zaznaczenie "we własnym zakresie",
- imion, nazwiska i adresu rodziny uczestniczącej w konkursie.

Widokówki należy nadsyłać na adres: Zarząd PTTK, ul. Senatorska 11, 00-075 Warszawa z dopiskiem "Rodzinne Wędrówki 87".

Wśród uczestniczących rodzin co najmniej rozdzielone trzy nagrody rzeczowe /statuetki/. Na zakończenie odbędzie się I Ogólnopolski Konkurs Turystyczny w postaci wczasów rodzinnych.

Organizatorzy turystyki rodzinnej zostaną wymienieni największą ilością nagród. Organizatorzy otrzymają również puchar ufundowany przez Zarząd Główny PTTK i CZSBM.

NUMER ZAMKNIĘTO: 1987-04-30

CENTRALNA
BIBLIOTEKA
PTTK

U-424p

